

WAT DE KERSTBOOM ONS TE ZEGGEN HEEFT.
naar het Fransch
van
L. F. BUNGENER

UTRECHT, J. H. VAN PEURSEM.

WAT DE KERSTBOOM ONS TE ZEGGEN HEEFT.

St.-omdruk van J. VAN BOEKHOVEN te Utrecht.

WAT DE KERSTBOOM ONS TE ZEGGEN HEEFT.

EENIGE BLADZIJDEN VOOR DE KINDEREN.

NAAR HET FRANSCH

VAN

L. F. BUNGENER.

SCHRIJVER VAN

EENE PREEK ONDER LODEWIJK XIV, DRIE PREEKEN ONDER
LODEWIJK XV, ENZ.

MET EEN WOORD VOORAF

VAN

Prof. W. G. BRILL.

UTRECHT,
J. H. VAN PEURSEM.

«Zie hier het kleine geschrift. Het is door het Comité voor de uitgave van godsdienstige lectuur, op wiens uitnoodiging ik het geschreven heb, bestemd voor de kinderen, tot een klein aandenken aan het Kerstfeest.» Zoo schreef mij de Heer BUNGENER, nadat hij mij kort te voren met zijn voornemen om zulk een werkje op te stellen, bekend gemaakt, en ik in de veronderstelling, dat het een liefelijk en nuttig woord voor kinderen en volwassenen tevens zijn zou, hem verzocht had, het mij over te zenden, ten einde ik het aan eene bekwame hand ter vertaling mocht toevertrouwen.

Toen ik het gelezen had, vond ik mij in mijne verwachting niet bedrogen. Hier ontvangt men het stukje thans, naar mijn bescheiden oordeel, goed vertaald. Terwijl ik den geëerden Schrijver openlijk dank zeg voor de gereede toe-

zending van zijn handschrift, aarzel ik niet mijn vertrouwen uit te drukken, dat het werkje velen, wien de Heer BUNGENER na zijn bezoek hier te lande dubbel dierbaar is geworden, een aangename gedachtenis aan een afwezig vriend zijn zal. Mochten, dit wensch ik ten slotte, de hoofdwaarheden des Christendoms, hier zoo bevattelijk ingekleed, diep in het gemoed doordringen der kinderen, die dit boekje lezen zullen!

December 1859.

W. G. BRILL.

Wat de Kerstboom ons te zeggen heeft.

Wat zou de Kerstboom ons te zeggen hebben? —
vraagde ik eens aan eenige kinderen.

Hij heeft ons te zeggen, dat wij ons verheugen moeten.
Goed, en waarover?

Dat JEZUS geboren is.

Best. — Ik bemerkte evenwel, dat twee of drie der
aanwezige kinderen dit niet goed schenen te begrijpen.

Gij weet dus niet wat Kerstmis is? — zeide ik tot hen.

Ja wel, mijnheer; maar

Welnu?

Maar wat is de Kerstboom?

O ja, ik vergat, hernam ik, dat eenigen onder u er
nog nooit eenen gezien hebben. De Kerstboom, kinderen,
is eene oude Duitsche gewoonte, die tegenwoordig zoo
wat overal wordt ingevoerd. Men velt of koopt een denne-
boom, natuurlijk een jongen, en brengt dien naar huis.
Dáar richt men hem op in het midden van eene kamer,
op eene tafel als hij wat klein is, op den grond zoo hij
grooter is, en men bevracht zijne takken met waskaarsjes,
met lekkernijen en kleine geschenken; die geschenken,
welke te zwaar zijn om aan de takken te worden ge-
hangen, legt men aan zijnen voet. Als de avond gekomen
is, de avond voor Kerstmis, dan gaan al de kaarsen aan.

Van zelf?

Neen, kind, zij worden aangestoken; maar de kinderen komen niet voordat alles goed brandt.

En dan krijgt ieder zijn geschenk?

Ieder; de vaders en moeders dikwijls ook, want, hebben de grooten aan de kleinen gedacht, de kleintjes hebben de grooten ook niet vergeten, en die avond is rijk aan verrassingen.

En dan zijn allen gelukkig

Ja, allen. Maar weet gij mij ook te zeggen, wie de gelukkigsten zijn?

Die de mooiste geschenken hebben gekregen.

Neen, kind, de gelukkigsten zijn zij, die goed begrijpen, wat dat alles wil zeggen. Nu dan, daar gij allen weet, wat een Kerstboom is, wil ik u helpen om wel te leeren verstaan, wat hij ons te zeggen heeft. Eigenlijk zegt hij slechts dat eene: «JESUS is geboren; verblijd u daarover.» — Maar hoe zegt hij dit? Dit wil ik u uitleggen.

I.

Vóórdat hij een kerstboom was, was die kleine den een boom; vooreerst zou hij ons dus kunnen zeggen, wat elke boom, groot of klein, ons vertelt. Hij zou ons die wondergeschiedenis verhalen van een zaadkorreltje, dat op de aarde valt en dat onze Lieve Heer doet uitspruiten. Hij zou ons vertellen, wat hij gezien heeft van het tijdstip aan dat hij, niet grooter dan een grashalmpje, uit de aarde voor den dag is gekomen, tot op het oogenblik, dat men hem is komen weghalen, zoo klein in vergelijking van zijne groote broeders, maar, even als zij, getuige van zooveel heerlijke dingen. Hoe menigmaal overgoot

hem de rijzende zon met hare blinkende stralen; hoe menigmaal fonkelde boven zijne kruin de sterrenpracht van den nacht! Hoe menigmaal hebben de hemelen, gelijk de Bijbel zegt, hem de heerlijkheid van God verkondigd! Hoe dikwijls hebben de vogelen in zijne takken dien God ter eere gezongen! Wat hem de vogelen, de hemelen, de zon, de nacht, en alle dingen gezegd hebben, dat zegt hij u, kinderen, op zijne beurt. Hij predikt u dien God, die alles gemaakt heeft, die alles ziet, alles met dezelfde zorg en liefde omvat, aarde en hemel, de vogelen en den boom, den boom en u.

II.

Maar daar komt bij mij eene gedachte op, eene treurige gedachte. — Hij zal ze niet meer zien, ons lieve boompje, al die wonderen van hemel en aarde

Waarom niet? — riep een der kinderen levendig, en hij weende bijna, toen hij deze vraag deed: reeds had hij het lieve boompje lief, dat zooveel schoone dingen wist te vertellen. De andere kinderen glimlachten, want zij hadden mij begrepen; doch ik zag wel, dat ook zij na aan het schreien waren.

Helaas ja! — vervolgde ik — hij is dood, ons lieve boompje; men heeft hem afgehouden, gelijk gij ziet, en al die lichtjes zullen hem het leven niet teruggeven. Voor hem geene vogels, geene zon, geene sterren meer! Het zou weinig baten, al bracht men hem naar zijnen geboorte- grond terug, al werd hij op nieuw geplant en rijkelijk bevochtigd; hij is dood. En weet gij, kinderen, wat dit woord beduidt? Laat hooren! Wist hij gisteren, dat hij heden zou worden geveld?

Neen.

En wat dacht hij, als hij zijne groote broederen aanzag?
Dat hij ook zoo groot zou worden.

Juist. Misschien zag hij zich reeds den vorst des wouds.
Dat zou een genot wezen! De stormen te tarten, zijne
kruin naar de wolken te verheffen, geene kleine vogels,
maar den adelaar op zijne takken te ontvangen! Maar
eensklaps, daar ligt hij ter aarde. — De grooten hebben
hem beweend.

O!

Verwondert u dat?

Wel zeker. Weenen dan de boomen?

Kinderen, kinderen! bemerk gij dan niet, dat ik nu
niet meer van boomen spreek.

En waarvan dan?

Van u misschien, mijn beste jongen, met uwe blozende
wangen. Zeg mij eens: wat hebt gij daar aan uw hoed?

Een zwart krip.

En dat beteekent? — Kom, ween nu maar niet, mijn
jongen, gij weet wel, hoe lief wij allen uw kleine broertje
hadden. Wat zei hij ook altijd?

Hij zei: «als ik groot zal zijn.»

En herinnert gij u nog een der laatste dagen, waarop
hij dat gezegd heeft?

O, ja! . . .

Op Kerstmis, niet waar? Op den dag van het boompje,
verleden jaar. En waarom herinnert gij u dat nog zoo
goed?

Omdat moeder weende. . .

Juist. Zij wist, dat hij ziek was, en zag zeer goed,
dat hij nooit «groot zou worden.» Maar, zegt mij eens,
waren alle kinderen, die dit Kerstfeest niet beleven, ver-
leden jaar op Kerstmis ziek.

Neen.

En zijn allen, die dat feest het volgende jaar niet zullen beleven, nu ziek? — Gij ziet elkander aan, lieve kinderen, en ik bemerk wel, dat gij mij begint te begrijpen. Juist, dat leert ons die afgehouden boom, afgehouden toen hij nog een lang leven mocht verwachten. Hij zegt, dat wij niet zeker zijn van een jaar, van eene maand, van een dag; hij zegt, dat wij allen in gedachtenis moeten houden, dat er een dag zal komen, waarop wij zullen *afgesneden* worden van de aarde. Dat zegt hij tot u, allen nog zoo jong, even als tot mij, die niet meer jong ben, even als tot de grijsaards met zilveren haren; hij zegt dit reeds door het wederkomen van het feest, dat hij ons aankondigt. U, kinderen, schijnen de jaren lang te duren; nog eenige jaren en gij zult even als wij bemerken, dat zij spoedig, zeer spoedig voorbij zijn, en even als wij zult gij zeggen: «alweder een Kerstfeest! alweder een jaar ten einde!» Ach, hoe menigen traan heb ik somtijds rondom dien boom zien vloeien! Hoe veel droefheid heb ik daar achter een glimlach zien verbergen, om uw feest, lieve kinderen, niet te verstoren. — Men gedenkt aan hen, die niet meer bij ons zijn: aan die grootmoeder en grootvader, die altijd zoo gelukkig waren in uwe vreugde; aan de kinderen vooral, zoo er één gemist wordt, die daar ginds onder de aarde sluimert, aan den voet van een boom, alleen door rijn en sneeuw tot het Kerstfeest getooid. Men ziet hen nog, zooals zij verleden jaar waren, vroolijk, luidruchtig, levendig; men herinnert zich tot in de kleinste bijzonderheden alles wat zij gezegd hebben . . . gelijk gij u dat gezegde van uw kleine broertje hebt herinnerd, en gelijk uwe moeder het zich zeer zeker nog beter herinneren zal.

Maar ik bemerk, dat hetgeen ik u zeg, u vreemd

voorkomt: ik begon met u van vreugde te spreken, en dit gelijkt er in het geheel niet meer naar. Ik vergat evenwel niet, wat ik u wilde zeggen of liever door het boompje u wilde doen zeggen. Ik heb, gelijk gij spoedig zien zult, u alleen willen voorbereiden om het nog beter te begrijpen.

III.

Hij is dus afgehouden, ons boompje; hij is dood En zie hem nu, gansch omgeven van licht, schitterender en glansrijker dan in de schoonste dagen van zijn voormalig leven. Mij dunkt, hem te hooren zeggen: «Ben ik het wel? Ik, gisteren nog verloren in die onaanzienlijke menigte, en heden zulk een luister!» Daarna herinnert hij zich hen, die hij in het woud heeft achtergelaten. «Gij hebt mij beweend, gij beweent mij misschien nog. O hebt dank, hebt dank voor uw gunstig aandenken! Mijne ledige plaats bedroeft u; geloof mij, mijn hart zal daar nog dikwijls verwijlen; maar hoe zoudt gij mijn geluk mede genieten, als gij zien kondt, waar ik thans ben! Hoe zoudt gij vertroost worden, of hoe zoet zouden uwe tranen zijn! O, hoezeer zoudt gij erkennen, dat hij, die mij uit uw midden heeft weggenomen, mijn vijand niet was noch de uwe is! Eens . . .» Maar ik geloof werkelijk, lieve kinderen, dat het 't boompje niet meer is, dat spreekt. Wat hij daar zegt, zou ook zeggen Laat zien Wie?

Mijn broertje, geloof ik.

Juist, mijn jongen, uw broertje en al de broertjes, die God tot zich heeft genomen, of tot zich nemen zal, en al de zusjes, ja, allen, klein of groot, die uit de schaduwen dezer wereld in de hemelsche heerlijkheid zijn overgegaan. Niemand hunner is ooit teruggekomen, om het ons te

vertellen; maar er is iemand in hunne plaats gekomen, iemand dien wij kunnen gelooven, zooals wij hen zouden gelooven, ja beter nog: want die heerlijkheid is zijn verblijf geweest, eer deze wereld was. Die iemand is kinderen. . . .

O, dat is JEZUS!

Ik wist wel, dat gij zelve Hem noemen zoudt. — Ja, het is JEZUS, die ons geleerd heeft, dat de dood de weg is tot het ware leven; hij is het, die ons degenen, die wij, als voor ons verloren, beweenden, in den schoot des vredes en der heerlijkheid vertoont. Er zijn er ten allen tijde wel geweest, die aan dit ontwaken in den hemel trachtten te gelooven; maar dezen zeiden «*misschien*», en JEZUS heeft gezegd «*ekerlijk*.» Dit heeft Hij gezegd tot allen, die treuren op een graf; Hij heeft het gezegd aan allen, die lijden, op welke wijze dan ook, door ziekte, verdriet of armoede; Hij zegt het tot u, kinderen, die allen, hetzij dan wat vroeger of wat later uwe beproevingen zult hebben door te staan. Herinnert u dan die welgelukzalige eeuwigheid, waar, gelijk JOHANNES zegt, geen rouw, geen geweene meer zijn zal, maar rust en heerlijkheid tot in eeuwigheid. Herinnert u dat onsterfelijke licht, waarin de zielen der uitverkorenen zich baden, en dat elke ziel, in JEZUS, reeds hier ontwaren, reeds hier bezitten kan. O, wat zouden wij rampzalig zijn, zoo JEZUS niet op de wereld ware gekomen! Hoe ongelukkig zouden wij zijn onder smart, hoe ongelukkig onder vreugde; hoe kort toch van duur, hoe broos is de vreugde dezer aarde, en hoe weinig in staat, om ons hart verzadiging te schenken! Wat is God toch goed geweest door ons Zijnen Zoon te zenden! En wat heeft ons boompje gelijk, met ons toe te roepen: «Verblijdt u, verblijdt u, dat JEZUS geboren is!»

IV.

Evenwel, kinderen, er komt weder eene treurige gedachte bij mij op. Zich heden te verblijden is gemakkelijk: een feest, lichtjes, geschenken, dat is meer dan noodig is, om u blijde te maken. Maar ik heb, ongelukkig, meer dan één kind gekend, dat, wanneer het feest was afgelopen, als de Kerstboom weggenomen was, in het geheel niet meer aan JEZUS dacht. Ik begreep daaruit, dat zij altijd weinig aan hem gedacht hadden, zelfs te midden van het feest en rondom den boom, die Hem aan hen in het geheugen had moeten roepen. Zoudt gij tot dezulken behooren, kinderen? Ik hoop van neen; ik hoop, dat gij ten minste zult wenschen, niet tot hen te behooren en u te mogen verblijden als ware vrienden van JEZUS. Hij wil geene vreugde die, als het ware, te gelijk met de kaarsen van den boom wordt uitgebluscht; Hij erkent alleen voor de zijnen, hen, die in hun hart de heilige vreugde der dankbaarheid, vroomheid en liefde bewaren. — Hebt gij uwen vader lief, kinderen?

Wel zeker!

En uwe moeder?

O, mijnheer!

En waarom?

Wel . . . omdat zij ons zoo liefhebben.

JEZUS heeft u nog meer lief gehad, JEZUS heeft u nog meer lief. Het kost u moeite om dit te begrijpen, bemerk ik; doch geloof slechts dit, dat de ware Christenen het begrijpen, het recht goed begrijpen, en dat gij het ook zult begrijpen, zoo God u de genade verleent, ware Christenen te worden. Ja, ik hoop, dat gij eens zult erkennen, dat geen der liefde- en vriendschapsbanden van deze wereld in vergelijking kan komen met de liefde,

waarmede de Zoon van God ons heeft liefgehad. Indien JEZUS ons slechts een leven na dit leven had aangekondigd, zouden wij dan wel reden hebben om ons zoozeer te verheugen? Wat zou voor ons de hemel zijn, zonder iemand om ons daarheen te geleiden? — En wat zoudt gij zeggen, kinderen, indien ik u op zekeren Kerstavond voor eene gesloten deur bracht en u zeide: «De boom is daarachter, de kaarsen zijn aangestoken, de geschenken liggen gereed!» — maar de deur bleef gesloten, en nergens was een sleutel om haar open te doen. Gij beproeft om zonder sleutel binnen te komen, om de deur uit hare hengsels te lichten; onmogelijk, alle pogingen zijn vergeefs. Daar hooren wij op eens eene stem, die roept: «Niemand zal open doen, niemand zal binnen komen, dan hij, die altijd zoet, altijd braaf is geweest. Nadert, kinderen, die steeds braaf geweest zijt!» — Welnu, kinderen, ik veronderstel, dat gij die stem hoort: «Nadert gij, die steeds braaf geweest zijt!» — Wie van u zal antwoorden? Wie zal naderen? Zult gij het zijn, mijn jongen?

Neen.

En gij?

Neen.

En gij? en gij allen? — Neen, neen, niemand, want gij weet, dat gij allen, en dikwijls ook, ondeugend zijt geweest. En de deur zal gesloten blijven, en de boom zal voor zich zelve alleen zijne glansen verspreiden en de geschenken in zijn licht doen schitteren. Die deur is, mijne kleine vrienden, wat voor ons, zonder JEZUS, de deur des hemels zou zijn. Niets onreins, niets zondigs, zegt de Bijbel, kan daar binnenkomen; niets dus, dat van deze arme aarde komt, waar de zonde heerschappij voert, waar zelfs het goede altijd door de zonde bezoedeld is, zou daar kunnen binnenkomen. Wilt gij nu weten, wat

JEZUS gedaan heeft, hoe lief hij ons heeft gehad? — Luistert dan wel. JEZUS zelf heeft eens Zijnen Vader gedankt, dat deze groote dingen den kinderkens konden worden geopenbaard.

V.

Vooreerst heeft JEZUS gedaan, wat ik, die u lief heb, doen zou om u zoo braaf te maken, als men het op deze aarde worden kan: — Komt, zeg mij eens, wat ik doen zou?

Gij zoudt ons zeggen alles wat wij doen moeten.

Goed. En verder?

Alles wat wij niet moeten doen.

Zeer wel. Wat gij doen en wat gij niet doen moet, dit alles leert JEZUS u in Zijn Woord, en oneindig beter dan ik of wie dan ook het u zou kunnen leeren. Een goed zoon is gelukkig, als hij weet, wat zijn vader begeert; gevoelt gij u dan ook gelukkig, dat gij den wil kent van ons aller Vader, die in de hemelen is!

Maar *kennen* alleen zou niets beteekenen, het komt op het *handelen* aan. Hoe nu te handelen? De weg ligt daar voor u, maar hij is lang en moeielijk; men kan afdwalen, men kan vallen. Veronderstelt eens, dat er hier sprake was van een werkelijken weg, van eene reis, die ondernomen moest worden, en wel te voet. Wat zal hij, die u den weg gewezen heeft, nu doen, als hij u zeer lief heeft?

Hij zal ons vergezellen.

En als gij valt?

Zal hij ons weder ophelpen.

En als gij in het geheel niet meer voort kunt?

Wel

Gij zijt min of meer beschaamd om hierop rechtstreeks te antwoorden. Welnu, als gij niet meer voort kunt, dan — zal hij u dragen.

Die vriend, die gids, lieve kinderen, is JEZUS, altijd JEZUS. Hij is gekomen om u op den weg des levens te vergezellen, om u op te richten, als gij valt, om u te dragen, als de krachten u begeben. Gij ziet hem niet gelijk de herders Hem in den eersten Kerstnacht zagen, of zooals later al die bedroefden, die Hij vertroostte, al die zondaars, wien Hij vergaf; maar Hij is daarom niet minder dáár, altijd dáár, altijd gereed, om u te helpen, en, hoe verder gij op dien weg zult vooruitkomen, hoe gemakkelijker het u worden zal, Hem bij u, altijd bij u te gevoelen. Vraag gij het maar eens aan uwe moeder, of JEZUS niet komt als zij schreit, als zij zou willen murmu- reeren over den dood van haar kind. — Wat zeide hij eens tot eene zuster, die den dood van haren broeder beweeude? *Ik ben de*

Ik ben de opstanding en het leven.

Welnu, dat zegt Hij tot uwe moeder; dat zegt Hij tot ons; dat zegt Hij tot allen, en niet slechts in onze smarten, maar in elke verzoeking, bij elken val. Hij is *de opstanding* van den zondaar: want de zonde is de dood van de ziel. Hij is ons *leven* in alles, want zonder Hem geene kracht, geen moed, geen ware vrede, geen waar geluk. Dat heeft Zijne komst op aarde ons aangebracht. — O! nogmaals, wat heeft uw boompje een gewichtige reden om u toe te roepen: «Verblijdt u, want JEZUS is geboren!»

Evenwel, zoolang gij op deze aarde zult wezen, zult gij altijd zondaars zijn; zoolang gij zondaars zijt, blijft het eene onmogelijkheid te gelooven, dat gij den hemel zoudt verdiend hebben. De deur, waarvan ik u zoo even sprak, blijft gesloten. Gij kunt haar niet openen, wat gij ook

aanvangt. Wie zal haar dan openen? — Dat zal JEZUS weder zijn! en het is voornamelijk daartoe, dat Hij in de wereld gekomen is. Zegt gij zelve mij, kinderen, wat JEZUS voor zondaars gedaan heeft: ik ben zeker, dat gij het dikwijls gelezen en gehoord hebt. *CHRISTUS is voor*

. . . . voor ons gestorven, toen wij zondaars waren.

Zeer goed. En waarom? — *om ons*

. . . . met God te verzoenen door Zijn kruis.

Best. En hierin, lieve kinderen, is de grootste, de schoonste reden tot vreugde gelegen; dit zegt ons het Kerstfeest, dit zegt uw boompje, als het u verkondigt, dat het Kerstmis is. Er bestaat geen grooter ongeluk dan zich van God verwijderd, Zijner liefde onwaardig te gevoelen, en geen grooter geluk, dan overtuigd te zijn, dat men weder in genade is aangenomen, weder bemind wordt, op nieuw bemind wordt, alsof men nooit had gezondigd, alsof men nimmer weder zondigen zou. JEZUS heeft reeds vooruit uwen vrede met God bewerkt. JEZUS is gekomen, maar gekomen om te sterven. Dien hemel, dien gij nooit zoudt hebben kunnen verdienen, nooit betalen, heeft Hij gekocht en betaald met Zijn bloed. — O! als gij daaraan denkt, wat moet gij Hem dan liefhebben; hoe moet gij dan schroomen om Hem te beleedigen! Hoe bedroefd zult gij zijn, als gij Hem, bij ongeluk, op nieuw beleedigd hebt! Hoe zult gij alle middelen opsporen om Hem uwe dankbaarheid te betoonen! Hoezeer zult gij allen beminnen, die hij u te beminnen gegeven heeft, uwe ouders, uwe betrekkingen! Hoe zult gij, in hem, alle menschen, Zijne vrijgekochten, leeren liefhebben. Hoezeer zult gij er steeds aan denken, dat al het goede aan armen, aan zieken en bedroefden bewezen, Hem bewezen is.

VI.

En dit is het kinderen, wat uw boompje u nog verder zegt. Deze lichtjes, deze geschenken, dit feest, deze vreugde, dit alles zegt u: Vergeet niet, dat er menschen zijn, die niets hebben van alles, wat God u dezen avond geschonken heeft. Op dit oogenblik zitten zich eenige armen kinderen in een droevig, donker vertrekje te vervelen; zij hebben honger, zij lijden koude; er zijn er voor wie Kerstmis slechts een dag als een andere zal wezen, lang en treurig, ja, langer en treuriger dan eenige andere. Ik weet wel, dat zij, die JESUS liefhebben, geen boom en geene lichtjes noodig hebben om zich over Zijne geboorte te verblijden; maar, daar God, in Zijne liefde, vergund heeft, dat Kerstmis u door een feest in het geheugen wordt teruggeroepen, beklaagt gij dan hen die het zouden kunnen vergeten, dat het Kerstmis is, omdat zij niets hebben, dat hen daaraan herinnert. Weet gij, wat ik gaarne zou wenschen, lieve kinderen. Ik zou wenschen, dat elk huisgezin zijnen boom had; dat elk gelukkig kind zich beijverde om deze vreugde te verschaffen aan hen, die daarvan gewoonlijk verstoken zijn. In sommige landen is het op dezen dag de gewoonte, eene korenschoof vóór het huis of aan een boom op te hangen; men wil, dat de vogels ook hunnen Kerstboom hebben en dat de geboortedag van den Zaligmaker voor hen, even als voor de kinderen, een dag van vreugde en van overvloed zij. Ik zou wel wenschen, dat men deze beminnelijke broederlijke oplettendheid voor de vogelen, in alle landen uitstreckte tot de kinderen, tot de armen, tot allen voor wie deze dag anders wellicht geheel vreugdeloos voorbij zou gaan. Doch hetgeen ik boven alles zou begeeren, is, dat allen naar de lessen van liefde en vrede luisterden, die de Kerstboom

ons allen geeft. En gij, boompje, indien gij op de heuvelen van Bethlehem gegroeid waart, welk een heerlijk loflied zoudt gij dien eersten Kerstnacht hebben gehoord. Herhaal het ons, of liever doet *gij* dit, kinderen. De Engelen zongen: EERE ZIJ GOD....

EERE ZIJ GOD IN DE HOOGSTE HEMELN.

Nu gij!

... VREDE OP AARDE, EN IN DE MENSCHEN EEN WEL-BEHAGEN.

Ja, welbehagen, LIEFDE, want gij weet allen, dat dit woord alles in zich bevat. Dit is het in één woord, wat de Kerstboom u predikt, als hij u zegt, dat JEZUS geboren is. Al onthieldt gij verwonderlijk nauwkeurig alles, wat hij u tot nog toe heeft gezegd; zoo gij dit laatste woord waart vergeten; zoo deze grootste en verhevenste wet niet in uw hart ware gegrift, dan zoudt gij niets onthouden, niets begrepen hebben. *Al ware het*, zegt PAULUS, *dat ik wist al de verborgenheden en al de wetenschap, en de liefde niet had, zoo ware ik niets.* Gij hebt «al de wetenschap» niet, kinderen; gij begint er, op zijn hoogst, een gering gedeelte van te kennen, en er zijn verborgenheden in het Evangelie, die de Engelen zelve niet kunnen doorgronden, maar niets verhindert, dat gij van nu aan de liefde kent en bezit. JEZUS is liefde; de liefde is het kenteeke van ieder, die Hem toebehoort, jong of oud, rijk of arm, geleerd of niet. Begeert dus dit kenteeke te dragen! Smeekt JEZUS, dat Hij een weinig van die liefde in uwe harten legge, die Hem den hemel deed verlaten, om onder ons geboren te worden, voor ons te lijden, voor ons te sterven. Is deze begeerte op dit oogenblik niet levendiger in u dan op ieder ander? Hoe is het mogelijk elkander niet lief te hebben te midden van een feest, en als men elkander reeds bemint, hoe niet te verlangen

elkander langen tijd, altijd te mogen liefhebben? — Onze feesten hebben deze droevige zijde, dat zij altijd zoo spoedig voorbij zijn; nog eenige oogenblikken en wat zal er van dit feest overig wezen? Aanschouwt den boom. Zijne kaarsjes kunnen nog maar korten tijd branden, eenige zijn er reeds uitgegaan; zijne takken, van hunnen kostbaren last beroofd, hebben zich langzaam en als met weerzin weder opgeheven; weldra, als zijn taak zal zijn volbracht, zal hij voor goed dood zijn, en met hem de vreugde, en met hem het feest. Maar hij zal niet sterven, zonder u nog één ding te hebben gezegd. Hij zal u zeggen, dat de feesten, die voorbijgaan, uwe harten moeten verheffen tot het eeuwige feest, en dat het eenige, hetwelk, in afwachting daarvan, eindeloos is, de liefde is in het hart des rechtvaardigen. JEZUS lief te hebben, zijne broederen te beminnen, dit is, hier beneden reeds, de dageraad van het hemelsche geluk. Dit feest blijft, van de eene Kerstmis tot de andere, aanhoudend de donkere paden des levens verlichten, en aan de andere zijde der gordijn begint het op nieuw, voor altijd, in de stralen der hemelsche zon.

Bij den uitgever J. H. VAN PEURSEM te *Utrecht* zijn mede te bekomen de volgende Kerstboekjes:

HET KERSTFEEST AAN DE POOL,

OF

GOD OVERAL.

Een nieuw Kerstverhaal van **F. BUNGENER.**

Uit het Fransch vertaald door J. P. HASEBROEK.

Prijs *f* **0.20**; per 25 exempl. *f* **4.25**; per 50 exempl. *f* **7.75**;
per 100 exempl. *f* **15.—.**

EEN EERSTE KERSTBOOM.

EENIGE BLADEN VOOR KINDEREN

DOOR

F. BUNGENER.

Naar het Fransch door J. P. HASEBROEK.

Prijs *f* **0.20**; per 25 exempl. *f* **4.25**; per 50 exempl. *f* **7.75**;
per 100 exempl. *f* **15.—.**

TWEE KERSTFEESTEN VAN LUTHER HERDACHT.

Een Verhaal voor Kinderen

DOOR

F. BUNGENER.

Prijs *f* **0.20**; per 25 exempl. *f* **4.25**; per 50 exempl. *f* **7.75**;
per 100 exempl. *f* **15.—.**

Alle met plaatje in kleurendruk en in geïllustreerd omslag.

